

Maari wembim Niváú bú

Nivááni wɔɔjɔɔná, nge tɔngilím fɔɔ-daá, ngú mínyi sɔsi nivááni tilé tɔyaajɔɔɔɔ nɔbilé. Tɔwe ńna tɔngilím, tɔngilím, tɔngilím bilé né, tugbɔɔ titála ɔeelí né, nge tuna ló waabá biséé isóódaá, ló weezéé né, nge bibá bujɔɔ tólú-tólú. Nivááni waana bilé, ngú nivááni na ló belé badánnáa ɔamá, belé bedéé kíɔjím nɔbilé, ló ge yoo, bidekéé mángú. Nge baana bilé ge nivááni waadála bakpa, baagba tuwú-daá bóngɔɔwú ló. Tɔɔ, ceení, ilé igéé ásóónúu kɔgbóna kidéé bú, nivawú kpóona kidéé bú wɔnbɔɔlɔu-wórɔ bika kɔnnyaa. Wánnyaá bilé ge baadála bana ló ge si bɔkɔrí né, baaganáa waagba, buga umú né, umú weedísi idéé bú isí tuwú kutoluú-deezí, káma búyɔɔ tala tá nabúru né, waalízi yi ifízi tuwú-deezí na buɔ umú ikpa. Waagba bilé né, bɔwe bóndɔwú lo, bóndɔwú ló. Budási ge niváwu ásóónúu ceení wɔgódɔɔ ló ge buɔɔ yi né, nge wɔgódɔɔzi ibú-rɔɔzi, búyɔɔ lewáa tuwú kutoluú-deezí kángbaazi nivó, kánlám púsé-púsé kelewáa ńnaamú. Kɔɔ wɔgódɔɔ bikóɔɔ yi né ge wɔgóɔgóri lóóre ikává ibú sɔsi: beé móbúyɔɔ lewáa ńnaamú kánmuuzé né, mɔngɔɔ ke lóóre nakírú kɔtɔɔ, nge niváwu wɔgólɔ lóóre. Wɔgólɔ lóóre né, lóóre wɔgóni né, ɔilé ɔuzála bú nyíire-daá, bú nyíire-daá né, tɔɔ, búyɔɔ lewáa kánmuuzé né, bunú kelé. Aayí, nge niváwu búyɔɔ kaláyɔɔ waanyú, niváwu búyɔɔ kaláyɔɔ waanyú né, kɔɔ waagána isóódaá bilé né, sɔsi; oo, mɔɔ mɔólɔ nya tuwú bú ge ndótɔ né, ɔɔ, a nyózúmáa ɔjɔ ɔéndji ɔidjé ɔjyéle nya. ɔjɔ ɔjndɔwú nge ɔjɔ ɔjónɔ né ge mɔɔ ɔudɔ mɔógólɔ nya si ndɔ na ɔikpɔ ɔidjé ge. Aayí, bunáabilé ge niváwu igɔ sɔsi ɔɔ nyángamuɔé mɔɔ, mɔólɔ nya lóóre si ndɔ, ndánnuná tilé, nyóɔɔ nyángamuɔé mɔɔ? Tɔɔ ɔasam-sam ɔidjé. Naaní ge waagádasí nedéere, waagádasí nedéere né, lóóre wɔgóni né, bú nɔbóni-rɔɔzi, bunú bú, kaláyɔɔ waagbára bilé bínlám bilé híí, híí bilewáa tuwú kutoluú-deezí. Nge kɔɔ sɔsi: oo, ibá ibéé, máábá mɔlo búyɔɔ wéendi kɔwe kánnunáa kɔdónyáɔ kánnnyú kalá, kɔdónɔwú ɔasam bika ɔjítí mɔgbɔ ke ɔidjé.

Aayí, budási né sɔsi: madási nya nedéere? Búyɔɔ. Waagádasí nedéere né, bú wenbiré-daá kpáyí, aa, búyɔɔ kalá waanyú bité, budokúti bibísi, buwalí binyú bilé. ńnaamú ge sɔsi: élɔ-heyí-lela, ibá ibéé búyɔɔ kana, kabá kɔwe kánganyú ma, kánnú ma kalá yém, kɔdónɔwú bika ɔidjé, mɔɔ méndím ge mɔgbɔ ke ɔidjé. ɔjɔ ɔjónɔwú na mɔlo ke ló si kɔtɔ na ɔidjé né, kɔjɔ kánganyú ma kalá..., bika niváwu bú wánzím. Aayí bɔgbɔ kedím, baríja beegédi, umú weegédi né, weezelí idéé bú, búyɔɔ kalá kparáa na yi bilé, bika idatulí sɔsi bú wánzím. Waana bilé né ge bulá yi bití, nge weejíidi bú bideciídi, ibísi ɔj, ibísi ɔj bideciídi; ńna isí owú, mobú waazí, móbú waazí. Mɔngɔɔ móbú ló bilé né, mádátílí sɔsi bínnú ke, mɔólɔ kaɔaa-déé né, buzála kanyíire-daá, máádási buzála nɔbóni-rɔ, kánnnyú ma né manyi sɔsi kánmuɔé, ɔédéé ńba, aséé kánzím ge... Máádási mɔgólɔ ge buzála kewenbire-rɔ né kalá waanyú bité né mányi sɔsi buwe bínmuɔé ma, aséé móbú wánzím bité. ńnaamú ge idatulí ti né, wɔgbɔ idéé bú ikpɔ ɔmárasí iwórɔ bika bénzewɔ ɔamá-wórɔ, baaganáa wezewɔ béndjé né, umú waawalí buwórɔ wénwí idéé bú sɔsi:

Móó mádaá lóóre waalá ma zambá, mádaá lóóre

Mádaá lóóre waalá ma zambá, mádaá lóóre.

Móó mádaá lóóre waalá ma zambá, mádaá lóóre

Mádaá lóóre waalá ma zambá, mádaá lóóre...

Keditii zamíni natíle waalá ma zambá, mádaá lóóre

Mádaá lóóre waalá ma zambá, mádaá lóóre...

Aayí, budé nblé, tɔwe tɔnlám bilé né, oó, béndjé né bika umó wénwii nzulúm waabá bɔndím Nɔváu ɔzá-daá kɔnwii ibú-dée líiya, kɔnwii líiya-dée wíidi.

Aayí, bɔkpɔ beɔjé, babamá, babamá, babamá, baagádala ɔeelí né, nɔváu tɔganá, tilé tɔjé tɔyéle umó buwóró, bika umó igbɔna ibú idiné. Bɔnábíle baadála lááwu nakírú-jó ɔeelí né, baazím Maari, Maari wánzɔ Nɔváu kɔgbɔna kɔdée bú kɔnwii bilé né, nge Maari wɔɔbɔzi Nɔváu sɔsɔ: ówu, ngbaalá nya, ngbaalá nya ge nyénwii bilé. Nge sɔsɔ: ɔdáná ló ge ɔdágba ɔsɔdádá sɔ ɔkɔrɔ ɔtɔ káma nyɔsɔ wená ɔdá né, tɔ, mɔgbɔna bú né, méégézi bú mazú tuú kutoluú-déezi. Máágbá tuwú ge mɔdɔɔ buɔjé né, nge mɔgɔgɔrú lóóre magává móbú ɔsɔ ɔtɔ, tɔ, buzála ɔwɔzi né, bunú ke né, mádátíli sɔsɔ bunú yi. Mááláná yi kɔlɔ, malaaná yi kɔlɔ né, asée bɔnzalú ɔsɔzi né bunú yi ɔsɔ bika mádátíli sɔsɔ bú waazi. Tɔ, méégédi mɔgbɔ móbú sɔ maɔ mɔwóró né, mádátíli tɔ, asée bú wánzɔm bité nblé, bɔwɔzi ge ménwii. Nge Maari wɔɔbɔzi yi sɔsɔ: bú umó ɔwe lé, nge sɔsɔ beé yi mɔwóró, nge Maari sɔsɔ: óo, wúyí, kɔná yi mebé yeé. Nge Nɔváu weewíli ɔtɔ ɔwíli Maari bú, Maari weebéɔ né sɔsɔ: ówu, tɔ, ánkɔtɔyɔ we Maari-dée zɔba-daá, nge waalɔzi kɔ, waalɔzi kɔ né nge waazɔná Nɔváu wíidi.

Maari-dée wíidi ge sɔsɔ: hóm-hóm-hóm hómgbóorigu, hóm-hóm-hóm hómgbóorigu, waalá bilé né, nge nzulúm weegédi bara-bara-bara, ánkɔti wenkí waalɔzi kɔ né, nge waavuzɔná kɔ waazá-daá. Nge kudásɔ kiwii sɔle-dée: hóm-hóm-hóm hómgbóorigu, hóm-hóm-hóm hómgbóorigu. Maari wénwii bilé né, Nɔváu sɔjé ɔbeéna yi, weewii bité ɔle ɔbeéna yi né ge kubɔzi Nɔváu sɔsɔ: tɔ, bilé né, nɔjɔni ge nyánlám ɔjé, bilé né kɔná moboná megébi nya, méngézi madalúná nya sɔsɔ nyáɔtɔna nbó ngébi nyóbú? Aayí, nge Nɔváu weegézi bú ɔcéle Maari. Maari wɔɔgbɔ ɔjé né, Nɔváu fɔo ɔwóró bika Maari tée yi níbááwu kɔnnɔjé cólob, cólob, cólob. Bika Nɔváu kadínée ɔwóró né, ɔle ɔbamá:

Móó mádaá lóóre waalá ma zambá, mádaá lóóre

Mádaá lóóre waalá ma zambá, mádaá lóóre.

Móó mádaá lóóre waalá ma zambá, mádaá lóóre

Mádaá lóóre waalá ma zambá, mádaá lóóre...

Keditii zamíni natíle waalá ma zambá, mádaá lóóre

Mádaá lóóre waalá ma zambá, mádaá lóóre...

ɔle ɔbamá wíidi bilé ɔvoo yi bika Maari ɔbá ɔbamá wánnɔjé wénveleezi unɔvó bilé cólob, cólob, colob. Nge woobó ɔkádala ɔeelí, waadála ɔna né, tuwú kubɔnbɔngɔ nakírú we ɔna ɔjé ge, waalá ɔna colob, colob ɔnyáa ɔjé bolini nyazi waana tíwa bilé bika Nɔváu we ɔwóró.

Waanyáa bilé icezí idée, nge weevéeri Niváwu sɪsɪ ísɪj cé na umó iboná idée bú umó ibí, nge wooboná, wooboná né ge woobó ísɪj tuwú kúboŋgu kum kugutoluú, Niváwu waalaná yi bolíni né, nge waalá idée ɖoomááile itóó bú. Wɔɔdóó Niváwu bú bité kpátáá né, buga kujúú, wɔɔgɔɔri kujúú bité bika kujúú bɔɔrɔɔ, buga kujúú bɔɔrɔɔ né ge wɔɔgbóó kɪ ile tuwú-dée leere-daá, weele kɪ ńna né ge wɔɔlɔɔ ikábɪsɪ, ikónɪ ísɪj Niváwu ɪzá-daá, nge waadábáázi sɪsɪ: ówu, húm-húm-húm húmgbóorigu, húm-húm-húm húmgbóorigu, waalá bilé né ge Niváwu ɖɔɖɔ waadábáázi idée wíidi:

Móó mádaá lóóre waalá ma zanbá, mádaá lóóre

Mádaá lóóre waalá ma zanbá, mádaá lóóre.

Móó mádaá lóóre waalá ma zanbá, mádaá lóóre

Mádaá lóóre waalá ma zanbá, mádaá lóóre...

Keditii zamíni natíle waalá ma zanbá, mádaá lóóre

Mádaá lóóre waalá ma zanbá, mádaá lóóre...

Ŋna ge Maari sɪsɪ: tóó, nyédeé bú án, móóbóná yi megébi, móóbóná nyédeé bú mɔgɔnyóózi, bilé né bo ndjé, bidékée móóbóná nyóbú mɔgɔdóó. Nge Niváwu sɪsɪ: nyéébi né, bumóona mana móbú-dée bɔɔlááwu ɖɪdáare, a bigée ceré ketengere ge mána médée ńba mɔɖɔndɪnáa ɖɛndjé, móóyúu madlí sɪsɪ médée bú-dée bɔɔlááwu ɖɪdáare ge cé. Mánbuzí mazíj mawíli we sɪsɪ beé ketengere ɖɛndjé né móbú ísɪ na Maari ilée ma ikpóó móbú iboná ibí lénlé né ndjé, bika móó mányɪ móbú-dée bɔɔlááwu ɖɪdáare. Ŋnaamú ge wɔɔgbóó cólob, cólob ite ńbááwu bika Niváwu tinée kilé kivóo kibamáa yéńdi téedi. Boobó sɪ bakúúna ńna ge ɖoo ńjɪnáa ɖoo waajúu ńna ge waanyáa cólob nyazi waana tíwa bilé né, waajúu ńna né, nge waadányáa bilé bika Niváwu ilé ivóo. Baadála ńna tuwú-dée leere-daá ge waawíli yi sɪsɪ: Tóó, beé nyóbú-dée kujúú tinée ná bilé. Nge Niváwu sɪsɪ: ówu, bɔɔlááwu we lé nyóógná móbú nbí né, bɔɔlááwu we lé, nge Máari sɪsɪ: nyóbú-dée kujúú tinée na bilé. Aayí bunáábílé Niváwu sɪsɪ: ówu, a bilé nyóógná móbú ndóó ge nyéevéeri ma sɪsɪ nyóógná móbú nbi? Mádátíli sɪsɪ nyóógná móbú ndóó, mádátíli sɪsɪ tɔwú-rɔɔzɪ ge nyéeyíli ma nmu bú ngóná sɪsɪ nyóógná sɪ nbí bika nyóógná móbú ndóó. Aayí, budé nbilé Niváwu na Maari bɔɔgbóó báɖáare, biyéle lááni-daá Nivááni na Maari a baana ɖama, bujɔóó káále bidónjɔwú, a nyáání Nivááni wánlám ánwú, ánwú, ánwú bilé, baana Maari nbilé.